

Asiakasmaksuohjekirja

Sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksulain mukaan

Etelä-Pohjanmaa

päivitetty 29.4.2021

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
2. YLEISTÄ ASIAKASMAKSUIHIN LIITTYVIÄ PERIAATTEITA	2
2.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja ohjaava lainsäädäntö	2
2.1.1 Maksukatto	2
2.1.2 Kohtuullistaminen	2
2.1.3 Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen	2
2.1.4 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen	2
2.1.5 Maksun periminen poissaolon ajalta.....	3
2.1.6 Asiakasmaksun enimmäismäärä	3
2.1.7 Muutoksen haku	3
3. SOSIAALIHUOLTOLAIN PERUSTEELLA JÄRJESTETTÄVÄT PALVELUT	4
3.1 Kotiin annettavat palvelut	4
3.1.1 Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu	4
3.1.2 Lyhytaikaisesta kotona annettavasta palvelusta perittävät maksut	8
3.2 Tukipalvelut.....	8
3.3 Asumispalvelut (pl. tehostettu palveluasuminen ja perhehoito)	10
3.3.1 Pitkäaikaisesta asumispalvelusta tuetussa asumisessa ja palveluasumisessa perittävä asiakasmaksu	10
3.3.2 Lyhytaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu	11
3.4 Tehostettu palveluasuminen ja perhehoito	11
3.4.1 Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja perhehoidon asiakasmaksut.....	11
3.4.2 Lyhytaikainen asuminen tehostetussa palveluasumisessa ja perhehoidossa	13
3.5 Laitoshoito.....	15
3.5.1 Lyhytaikainen laitoshoito.....	15
4. VAMMAISLAKIEN PERUSTEELLA JÄRJESTETTÄVÄT PALVELUT	16
5. LASTENSUOJELULAIN PERUSTEELLA JÄRJESTETTÄVÄT PALVELUT	17
6. TERVEYDENHUOLLON PALVELUISTA PERITTÄVÄT ASIAKASMAKSUT.....	18

1. JOHDANTO

Asiakasmaksulain muutos tulee voimaan 1.7.2021 koskien sosiaali- ja terveydenhuoltolain perusteella myönnettäviä palveluja. Etelä-Pohjanmaa valtionavustushankkeiden strateginen ohjausryhmä päätti (21.1.2021) edistää asiakasmaksujen ja niiden kriteerien yhtenäistämistä alueella. Valmisteleva työskentely etenee vaiheittain. Tuotoksena on tämä asiakasmaksuohjekirja. Valmistelutyössä on nojattu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja ohjaaviin lakeihin, hallituksen esityksiin sekä Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) kansallisiin määritelmiin ja palvelutehtäväluokituksiin.

Asiakasmaksuohjekirja on uudistuvan lain mukainen sekä käytännön työtä tukeva yhteinen asiakirja, joka vie eteenpäin asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua asuinkunnasta riippumatta. Asiakasmaksuohjekirjan tarkoitus on toimia tukena Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen asiakasmaksujen kriteerien yhtenäistämiseksi.

Asiakasmaksujen kriteerien yhtenäistämisen ensimmäisessä vaiheessa keskityttiin sosiaalihuoltolain perusteella järjestettäviin palveluihin. Lisäksi on tehty koonti tämänhetkistä terveydenhuollon palvelumaksuista maakunnassa. Kunnat ja kuntayhtymät saavat hyödyntää ohjekirjan rakennetta sekä viittauksia. Ohjekirjaan on lisätty kohdat kunta- ja kuntayhtymäkohtaisille maksutaulukkoliitteille. Ohjekirja päivittyy, päämääränä vuoden 2023 alussa mahdollisimman yhteneväiset koko hyvinvointialuetta koskevat asiakasmaksut ja niiden kriteerit.

Asiakasmaksulain uudistamisen toinen vaihe jatkuu alueellisesti ja kansallisesti. Uudistaminen nivoutuu sisällöllisesti ja aikataulullisesti yhteen muiden kehittämishankkeiden ja järjestämislakien sekä hyvinvointialueiden toimeenpanoa koskevan jatkokehittämisen kanssa. Seuraavassa vaiheessa tarkastellaan vammaislakien ja lastensuojelulain mukaisia asiakasmaksujen kriteerien yhtenäistämistä.

Keskeisiä muutoksia asiakasmaksulaissa 1.7.2021 lähtien

- Asiakasmaksun enimmäismäärä (734/1992, 387/2008)
- Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen ([1201/2020 3§](#))
- Maksukyvyyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen (1412/1997)
- Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksut ([1201/2020 7c§](#))
- Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu ([1201/2020 10e§](#))
- Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut ([1201/2020 10h§](#))
- Maksukatko ([1201/2020 6a§](#)) Maksukattoa koskevat muutokset tulevat voimaan 1.1.2022, sillä maksukaton kertyminen on sidottu kalenterivuoteen.
- Merkittävä muutos asiakasmaksulaissa koskee terveydenhuollon palveluja, joista ei peritä maksua ([1201/2020 §5](#))

Valmistelutyössä on nojattu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja ohjaaviin lakeihin, hallituksen esityksiin sekä Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) kansallisiin määritelmiin ja palvelutehtäväluokituksiin.

Lisätietoja asiakasmaksuohjekirjasta:

Tuula Peltoniemi, Etelä-Pohjanmaa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyöhanke tuula.peltoniemji@seinajoki.fi

2. YLEISTÄ ASIAKASMAKSUIHIN LIITTYVIÄ PERIAATTEITA

2.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja ohjaava lainsäädäntö

Laki 734/1992 (Finlex ajantasainen lainsäädäntö) ja asetus 912/1992 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020.

2.1.1 Maksukatto

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun 1201/2020 6a§:n mukaan määritetään eräiden palvelujen asiakasmaksuista palvelun käyttäjälle kalenterivuoden aikana aiheutuville kustannuksille 683€ enimmäismäärä, maksukatto. Ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun. Laitoshoidosta voidaan kuitenkin periä maksu palvelun käyttäjän ylläpidosta maksukaton ylittymisen jälkeenkin. Maksukattoa koskevat muutokset tulevat kansallisesti voimaan 1.1.2022.

2.1.2 Kohtuullistaminen

Maksuasetus mahdollistaa maksujen kohtuullistamisen asiakaskohtaisesti mm. silloin, kun asiakas joutuisi hakemaan asiakasmaksuista suoriutuakseen toistuvasti toimeentulotukea. Maksujen huomioiminen menoina toimeentulotukilaskelmassa on maksun kohtuullistamiseen nähden toissijaista.

Asiakasmaksu voidaan oikaista takautuvasti enintään vuoden ajalta, mikäli maksun määräämistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin (asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 31 §)

2.1.3 Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta asiakasmaksua alennetaan tai jätetään kokonaan perimättä, jos maksun periminen vaarantaa asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon edellytyksiä taikka asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden tai muun elatusvastuun toteuttamista silloin, kun maksu on määrätty sosiaalihuollon palvelusta taikka terveydenhuollon palvelusta asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen on ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden. Näissä tilanteissa asiakas ohjataan ottamaan yhteyttä erikseen kunnassa nimettyyn toimijaan.

2.1.4 Maksukyvyyn mukaan määrättyjen maksujen tarkistaminen

Päätös maksukyvyyn mukaisesti määrättyvästä maksusta tehdään toistaiseksi voimassa olevaksi. Maksu kuitenkin tarkistetaan asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta taikka aloitteesta silloin, jos:

- maksun perusteena olevat tulot ovat muuttuneet (maksu tarkistetaan tiedoksisaantikuukaudesta lukien);
- oikeus tuloista tehtäviin vähennyksiin on muuttunut;
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet;
- maksu osoittautuu virheelliseksi;

- asiakkaalle laadittua hoito- ja kuntoutussuunnitelmaa/asiakassuunnitelmaa (palvelutuntimäärää) muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen (maksu tarkistetaan seuraavan kuukauden alusta lukien);
- maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen;
- maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin (maksu oikaistaan takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta)

Muuttuneesta kuukausimaksusta asiakkaalle tehdään uusi palvelu- ja maksupäätös.

2.1.5 Maksun periminen poissaolon ajalta

Asiakasmaksujen perimisestä poissaolon ajalta noudatetaan maksuasetuksen 32 §:n määräyksiä. Palveluntuottajalla on oikeus periä vuokra koko poissaolon ajalta. Kuolemantapauksen sattuessa vuokra peritään kuukauden loppuun.

Palveluntuottaja ei voi periä ateriamaksuja kokonaisilta poissaolopäiviltä. Ateriamaksua ja palvelumaksua ei peritä sairaalassa tai terveyskeskusoloajalta mukaan lukien lähtö- ja paluupäivä. Muun poissaolon ajalta (esim. kotiloma tai muu vastaava/ sellainen syy) palvelumaksua ei peritä keskeytyksen jatkuessa yli 5 päivää. Paluupäivältä peritään maksut normaalisti. Poissaolon tulee olla yhtäjaksoinen. Ensimmäiseksi poissaolopäiväksi lasketaan lähtöpäivää seuraava päivä. Ateriamaksuja ei peritä kokonaisilta poissaolopäiviltä.

Kuntoutusohjaus, neuropsykiatrisen valmentajan käynnit ja tuetun asumisen käynnit ovat asiakkaalle maksuttomia. Päivätoiminta on maksutonta. Asiakkaat maksavat itse ateria- ja kuljetuskustannukset. Palveluntuottaja perii ateriakustannukset asiakkailta.

2.1.6 Asiakasmaksun enimmäismäärä

Palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 387/2008)

2.1.7 Muutoksen haku

Asiakkaalla on oikeus saada asiakasmaksusta yksilöity päätös. Asiakkaalle tiedoksi annettavassa päätöksessä on oltava ohje, miten muutosta päätökseen haetaan ja minne muutoksenhaku pitää toimittaa. Vuoden 2016 alusta lukien oikaisuvaatimusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

3. SOSIAALIHUOLTOLAIN PERUSTEELLA JÄRJESTETTÄVÄT PALVELUT

3.1 Kotiin annettavat palvelut

Kotiin annettavilla palveluilla tarkoitetaan Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaista kotipalvelua ja 20 §:n mukaista kotihoitoa sekä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 25 §:n mukaista kotisairaanhoidon ja kotisairaalahoidon.

Kotipalvelu on kotiin annettava sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen palvelu, jossa asiakkaalle annetaan sekä sairaanhoitoa ja lääkinällistä kuntoutusta että henkilökohtaista arjen käytännön toimiin liittyvää huolenpitoa tai apua. Kotihoitoa annetaan erityisesti iäkkäille, vammaisille ja pitkäaikaissairaille. Kotihoito kattaa sisällöltään sekä kotipalvelun että kotisairaanhoidon. Silloin kun kotihoito järjestetään sosiaalihuoltolain 1301/2014) että terveydenhuoltolain (1326/2010) perusteella.

Kotisairaanhoidosta ja -sairaalahoidosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010) Kotisairaanhoidolla ja kotisairaalahoidolla tuetaan kotona asumista. Kotisairaanhoidon on osa kotihoitoa, johon kuuluu myös sosiaalihuoltolakiin perustuva kotipalvelu ja kotihoidon tukitoimet.

3.1.1 Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävä maksu

Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu on vähintään kerran viikossa ja kaksi kuukautta kestävä palvelu.

Kunta tai kuntayhtymä saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukykyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. 1201/2020 10 e§ (HE 129/2020)

Maksu saa olla enintään 5 momentin mukaisen maksuprosentin osoittama määrä 3 momentissa säädetyn tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Tulorajat ja maksuprosentit

Taulukko 1: Tulorajat 1201/2020 10 e§

PERHEEN KOKO/HENKILÖÄ						
	1	2	3	4	5	6
Tuloraja €/kk	588	1084	1701	2103	2546	2924

Taulukko 2. Maksuprosentit 1201/2020 10 e€

MAKSUPROSENTIT PERHEEN KOON MUKAAN/HENKILÖÄ						
Palvelutunnit h/kk	1 hlö	2 hlöä	3 hlöä	4 hlöä	5 hlöä	6 tai yli hlöä
0-4	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
6	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai yli	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Kotihoidossa perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat tai parisuhteensa rekisteröineet henkilöt ja heidän alaikäiset lapsensa, ja/tai jompikumpi vanhemmista alaikäisine lapsineen. Palveluasumisessa asuva tulkitaan yksin asuvaksi.

ESIMERKKILASKELMA	
1 hengen talouden tulot	1000,00 €/kk
vähennetään tuloraja	-588,00 €/kk
erotus	412,00 €/kk
myönnetty palvelutunnit	9 h/kk
palvelutuntien mukainen maksuprosentti	17 %
kuukausimaksun laskukaava	412,00 €/kk x 17 %
asiakkaan kuukausimaksu	70,04 €/kk

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää (esim. myönnetty 4-8 h palvelua, maksuprosentti on 6 h mukainen). Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin. Tuntimäärän täytyy vastata asiakkaalle lähetettävää palvelupäätöstä.

Edellä 3 ja 4 momentissa säädetty euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetun työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään sitä työeläkeindeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle työntekijän eläkelain 98 §:n soveltamista varten. Tarkistusvuosi on se vuosi, jota seuraavan vuoden alusta indeksitarkistus toteutetaan. Indeksillä tarkistettavat euromäärät pyöristetään lähimpään täyteen euroon, ja ne tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta.

Kuukausimaksun perusteena olevat tulot

Tulona otetaan huomioon:

- asiakkaan ja hänen avio- tai avopuolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot (bruttotulot) ja tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot (mm. elatustuki, elinkorko, eläkettä saavan hoitotuki, vammaistuki)
- laskennallinen metsätulo
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto siltä osin kuin ne säädetään veronlaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa
- toistuvia tuloja myös osinko- ja korkotulo
- osakesäästötillille maksetut osingot ja sijoitusrahastoista vuosittain asiakkaalle maksettava tuotto
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki

Huom! Veronalaisina tuloina voidaan ottaa huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettut verovapaat sosiaalietuudet
- sijoitusrahastojen ns. kasvuosuuksille maksetut tuotot, joita ei vuosittain jaeta rahastosta ulos

Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen kuin jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakkaan tai pitkäaikaisen palveluasumisen asiakkaan kuukausimaksua määrätään, maksun perusteena olevista tuloista tehdään seuraavat vähennykset:

- suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset;
- poikkeus: elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen palveluasumisen alkamista.
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka on suoritettava rahana;
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus (syytinki), joka on suoritettava rahana;
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio, kuitenkin enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)

Kuukausituloista vähennetään myös palveluasumiseen muuttavan asiakkaan todelliset asumismenot, jotka hänelle ovat aiheutuneet ennen pitkäaikaiseen palveluasumiseen siirtymistä:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) viimeisten 6 kk:n ajalta (esim. sähkö-, vesi-, lämmitys- ja jätehuoltokulut, yhtiövastike)
- vuokra-asunnon kohtuullinen vuokra (perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (1 kk:n ajalta esim. vuokra, sähkö- ja vesikulut);
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut 3 kuukaudelta

3.1.2 Lyhytaikaisesta kotona annettavasta palvelusta perittävät maksut

Lyhytaikainen kotona annettava palvelu on satunnaista, tilapäiseen tarpeeseen. Mikäli palvelu jatkuu yli 2 kk tai sen ennakoidaan olevan pitkäaikaista, palvelusta peritään jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelusta perittävä maksu.

Tilapäisestä kotipalvelusta voidaan periä kunnan päättämä kohtuullinen maksu. Tilapäisestä kotisairaanhoidosta voidaan periä vuonna 2020 ja 2021

- enintään 18,90 euroa, jos kotikäynnin suorittaa lääkäri tai hammaslääkäri
- enintään 12,00 euroa, jos kotikäynnin suorittaa sairaanhoitaja tai kodinhoitaja.

Maksut maksutaulukkoliitteessä.

3.2 Tukipalvelut

Kotona asumista tukevia tukipalveluja ovat ateria-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalvelua sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja (SHL 1983/607)

Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelumaksut (1201/2010 §10h)

Kunta tai kuntayhtymä saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalveluista, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävästä palveluista sekä muista vastaavista asumista tukevista palveluista. Tässä laissa asiakassuunnitelmalla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 39 §:ssä, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7§:ssä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 4 a§:ssä, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain (980/2012) 16 §:ssä ja lastensuojelulain 30§:ssä tarkoitettua asiakirjaa sekä muualla laissa tarkoitettua vastaavaa asiakirjaa. (HE129/2020 10 h§ 1 momentti).

Tukipalvelut ovat usein ensimmäisiä palveluja, joita asiakas tarvitsee kotona asumisensa tueksi. Asiakkaalla ei välttämättä ole muun säännöllisen hoidon tai huolenpidon tarvetta, joten tukipalveluista olisi perusteltua voida periä erillinen maksu. Tukipalvelujen käyttö ja niiden tarve myös vaihtelevat asiakkaiden välillä, ja myös yksittäisen asiakkaan tukipalvelujen tarve voi muuttua ja vaihdella asiakkaan voinnin ja toimintakyvyn mukaan.

Tukipalveluista tai asumispalveluun liittyvistä palveluista ei saisi periä erillistä maksua silloin, kun ne sisältyvät kotona annettavan palvelun tai esimerkiksi tavallisen palveluasumisen varsinaiseen hoitoon ja huolenpitoon. Erillistä tukipalvelumaksua ei saisi periä asiakkaan avustamisesta hänen kotonaan tai asumisyksikön tiloissa. Jos asiakasta tuetaan ja avustetaan kotona tai asumisyksikössä esimerkiksi aterioiden valmistamisessa, tästä aiheutuvien kustannusten olisi sisällyttävä varsinaiseen palvelusta perittävään kuukausimaksuun. Myöskään tilapäistä asumispalvelua saavalta asiakkaalta ei saisi periä erillisiä maksuja, vaan asiakkaan tarvitsema hoito ja huolenpito sekä palveluasumiseen liittyvät palvelut sisältyisivät tilapäisen asumispalvelun maksuun.

Kotiin tuotavasta aterialasta eli ateriapalvelusta voitaisiin aina periä erillinen kohtuullinen maksu. Aterioiden kustannukset vaihtelevat alueittain ja riippuen käytettävistä raaka-aineista, joten olisi perusteltua, että kunta saisi päättää ateriapalvelusta perittävästä maksusta. Ateriapalvelusta perittävään maksuun voisi sisältyä aterian kuljetus kotiin.

Edellä 10 e §:n perusteluissa on käsitelty tarkemmin sitä, milloin eri palvelujen olisi sisällyttävä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta tai pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävään maksuun ja milloin taas niistä saisi periä erillisen maksun.

Tukipalveluina järjestettävästä tai asumispalveluun liittyvästä palvelusta perittävän maksun määrää rajoittaisi se, että maksun olisi oltava kohtuullinen. Pääsääntönä voidaan pitää, että ollakseen kohtuullinen maksu saisi olla enintään samansuuruinen kuin vastaavan palvelun hinta yksityiseltä hankittuna. Pykälässä tarkoitetun maksun suuruudesta päättäessä kunnan olisi arvioitava maksun kohtuullisuutta ja sitä, että asiakkailla on tosiasiallisesti mahdollisuus käyttää tukipalveluja ja asumispalveluun liittyviä palveluja. Lisäksi asiakasmaksulain 2 §:n 1 momentista johtuisi, että maksu ei koskaan saisi ylittää palvelun tuotantokustannuksia. Kunnan olisi tarvittaessa myös alennettava tai jätettävä perimättä pykälässä tarkoitettuja maksuja yksilöllisen harkinnan perusteella asiakasmaksulain 11 §:ssä säädetyllä tavalla.

Selvyyden vuoksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin erikseen siitä, että pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen liittyvistä tukipalveluista ei saisi periä erillistä maksua. Esimerkiksi turvapalvelun olisi sisällyttävä pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta perittävään asiakasmaksuun. Pykälässä tarkoitettua maksua ei saisi periä myöskään pitkäaikaisen laitoshoidon tai pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaille annettavista tukipalveluista.

Maksut maksutaulukkoliitteessä.

3.3 Asumispalvelut (pl. tehostettu palveluasuminen ja perhehoito)

Sosiaalihuoltolain mukaisia asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka ikääntymisen tai erityisen syyn (alentunut toimintakyky) vuoksi tarvitsevat apua ja tukea asunnon tai asumisensa järjestämisessä. Asumispalveluilla tarkoitetaan yleensä kokonaisuutta, jossa asunto ja asumista tukevat palvelut liittyvät kiinteästi yhteen, mutta palvelua voidaan järjestää myös asukkaan omaan kotiin. Asumispalveluita ovat tuettu asuminen, palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen, sekä kriisiasuttamisen palveluna tilapäinen asuminen. Asumispalveluja voidaan järjestää lyhyt- tai pitkäaikaisesti.

Tuettu asuminen on sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja tukee ja ohjaa sosiaalihuollon asiakasta itsenäisessä asumisessa tai siirtymisessä itsenäiseen asumiseen. (Sosiaalihuollon sanasto versio 5)

Palveluasuminen on sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle palveluasunnon ja sinne osavuorokautisesti asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa sekä asumiseen liittyviä palveluja (Sosiaalihuollon sanasto versio 5)

3.3.1 Pitkäaikaisesta asumispalvelusta tuetussa asumisessa ja palveluasumisessa perittävä asiakasmaksu

Pitkäaikainen asumispalvelu tarkoittaa palvelua, joka kestää tai jonka arvioidaan kestävän enemmän kuin kolme kuukautta.

Pitkäaikaisessa tuetussa asumisessa ja palveluasumisessa asiakkaat maksavat kuukausimaksun, joka määrittyy samoin perustein kuin kotiin annettavasta jatkuvasta ja säännöllisestä palvelusta perittävä maksu (ks. 3.1.1.). Tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksut määrittyvät eri tavoin (ks. 3.4.1.).

Pitkäaikaisessa asumispalvelussa voidaan lisäksi periä maksu erikseen järjestettävistä tukipalveluista, milloin ne eivät sisälly varsinaiseen hoitoon tai huolenpitoon. Varsinaiseen hoitoon kuuluu asiakkaan kotona tai asumisyksikön tiloissa tapahtuva kuntoutuksellinen, toimintakykyä ylläpitävä avustava ja tukeva toiminta, esim. aterioiden valmistamisessa avustaminen tai pyykkihuollosta yhdessä huolehtiminen ja tällöin erillistä tukipalvelumaksua ei saa periä. Kun kyse on asiakkaan puolesta tehtävästä erillispalvelusta, voidaan maksu periä. Eriksään järjestettävät tukipalvelut tulee olla kuvattua asiakkaan palvelusuunnitelmassa.

Asumispalveluissa asiakas maksaa edellä mainittujen maksujen lisäksi normaalisti asumiseensa liittyvät kiinteät menot, kuten vuokran, veden ja sähkön sekä lääkkeitä ja muut henkilökohtaiset tarvikkeet kuten kotonakin.

Asiakasmaksua määritettäessä tulee huolehtia, että asiakkaan maksut ovat kohtuulliset ja että asiakkaalle jää riittävästi varoja käyttöön. Kaikkien asiakkaan välttämättä tarvitsevien palvelujen jälkeen, asiakkaalle tulee jäädä vähintään tehostetusta palveluasumisesta määritellyn 164 euroa suuruinen käyttövara. Kun palvelulla pyritään tukemaan asiakkaan omatoimisuutta, osallisuutta, kuntoutumista ja siirtymistä kohti kevyempiä palveluja, on perusteltavaa huomioida käyttövara suurempana. Tästä kunnat voivat päättää itse.

Maksut maksutaulukkoliitteessä.

3.3.2 Lyhytaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu

Lyhytaikainen asuminen tarkoittaa suunniteltua, määräaikaista asumista tai asumisvalmennusjaksoa, joka kestää tai arvioidaan kestäväen enintään kolme kuukautta.

Maksuna lyhytaikaisesta hoidosta peritään kunnan määrittelemä maksu, joka sisältää sekä kuukausimaksun, että tukipalvelut kuten ateriat.

Maksut maksutaulukko liitteessä.

3.4 Tehostettu palveluasuminen ja perhehoito

Sosiaalihuoltolain mukaisia asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka ikääntymisen tai erityisen syyn (alentunut toimintakyky) vuoksi tarvitsevat apua ja tukea asunnon tai asumisensa järjestämisessä. **Tehostettu asuminen** on sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle palveluasunnon ja sinne asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa sekä asumiseen liittyviä palveluja asiakkaan ympärivuorokautiseen hoidon ja huolenpidon tarpeeseen. (Sosiaalihuollon sanasto, versio 5)

3.4.1 Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja perhehoidon asiakasmaksut

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkaalta peritään kuukausimaksu (1201/2020 7c§). Maksu on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulaissa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020 § 10 c ja § 10 d) säädetyt vähennykset.

Laskukaava on:

- asiakkaan kuukausimaksu €/kk: (nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 85 %
- asiakkaan maksu/hoitopäivä: [(nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 85 %] * 12:365

Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla **enintään 42,5 %** puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty lakisääteiset vähennykset (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020, § 10 c ja §10 d). Kuukausitulona otetaan huomioon asiakkaan tulojen lisäksi puolison vastaavat tulot.

Laskukaava on:

- asiakkaan kuukausimaksu €/kk: (puolisojen yhteenlasketut nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 42,5 %
- asiakkaan maksu/hoitopäivä: [(puolisojen yhteenlasketut nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 42,5 %] * 12: 365

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy asiakkaan omien tulojen perusteella.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Kuukausimaksun perusteena olevat tulot (1201/2020 10 b§)

Tuloina otetaan huomioon:

- asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen (nettotulot) tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot (mm. elinkorko, eläkettä saavan hoitotuki, vammaistuki)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa
- laskennallinen metsätulo otetaan huomioon
- toistuvia tuloja myös osinko- ja korkotulot
- osakesäästötilille maksetut osingot ja sijoitusrahastoista vuosittain asiakkaalle maksettava tuotto
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki

Tuloina ei oteta huomioon:

- tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettut verovapaat sosiaalietuudet
- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- sijoitusrahastojen ns. kasvuosuuksille maksetut tuotot, joita ei vuosittain jaeta rahastosta ulos

Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen tehostetun palveluasumisen kuukausimaksun määrittämistä kuukausituloista tehdään seuraavat vähennykset asiakkaan osalta, ja myös asiakkaan avo- tai aviopuolison osalta, mikäli puolison tulot otetaan huomioon asiakasmaksua määrättäessä:

- suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset;
- poikkeus: elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista.
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka on suoritettava rahana;
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus (syytinki), joka on suoritettava rahana;
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio, kuitenkin enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)

Kuukausituloista vähennetään myös tehostettuun palveluasumiseen muuttavan asiakkaan todelliset asumismenot, jotka hänelle ovat aiheutuneet ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen siirtymistä:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten 6 kk:n ajalta (sähkö-, vesi-, lämmitys- ja jätehuoltokulut, yhtiövastike)

- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta (1 kk:n ajalta vuokra, sähkö- ja vesikulut);
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut 3 kuukaudelta

Lisäksi kuukausituloista tehdään seuraavat erityiset vähennykset ennen tehostetun palveluasumisen kuukausimaksun määräämistä:

- pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen kohtuullinen vuokra (enintään Kelan hyväksymä asumismenojen enimmäismäärä) vähennettynä asumistuella
- terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien reseptiin perustuvat lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.

Lääkekulut otetaan ensisijaisesti huomioon asiakkaan antamien tietojen perusteella ja toissijaisesti edellisen vuoden Kelatietoihin perustuen asiakkaan omavastuuosuus kuukautta kohti laskettuna. Mikäli kulut ovat korkeammat, lääkekulut vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena

- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

Käyttövara

Asiakasmaksua määritettäessä tulee huolehtia, että asiakkaan maksut ovat kohtuulliset ja että asiakkaalle jää riittävästi varoja käyttöön. Kaikkien asiakkaan välttämättä tarvitsemien palvelujen jälkeen, asiakkaalle tulee jäädä vähintään tehostetusta palveluasumisesta määritellyn 164 euroa suuruinen käyttövara. Kun palvelulla pyritään tukemaan asiakkaan omatoimisuutta, osallisuutta, kuntoutumista ja siirtymistä kohti kevyempiä palveluja, on perusteltavaa huomioida käyttövara suurempana. Tästä kunnat voivat päättää itse.

Maksut maksutaulukkoliitteessä.

3.4.2 Lyhytaikainen asuminen tehostetussa palveluasumisessa ja perhehoidossa

Lyhytaikainen asuminen tarkoittaa asiakassuunnitelman mukaista palvelujaksoa palveluasumisyksikössä kun asiakas odottaa pääsyä toiseen yksikköön tai palvelulla tuetaan asiakkaan asumista omassa kodissaan enintään kolme kuukauden ajan.

Maksuna lyhytaikaisesta hoidosta peritään hoidosta ja hoivasta sekä asumis- ja yhteisistä materiaalikustannuksista koostuva päiväkohtainen maksu. Tämän lisäksi asiakas maksaa käyttämänsä ateriat.

Sijaishoito omaishoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Kunnan tulee järjestää hoidettavalle omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun omaishoitajan vapaapäivän ajaksi hoitoa, joka korvaa omaishoitajan antamana hoitoa ja huolenpitoa peritään vuorokausimaksu 11,40 euroa (ympäri vuorokautinen hoito).

Maksut maksutaulukkoliitteessä.

3.5 Laitoshoito

Pitkäaikaisella laitoshoidolla tarkoitetaan laitosyksikössä annettua ympärivuorokautista hoitoa, kun henkilön hoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta ja hoidon laitokseen otettaessa on arvioitu kestävän enintään kolme kuukautta, mutta hoito on jatkunut kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on katsottu heikentyneen siten, että häntä on tämän vuoksi hoidettava edelleen laitoksessa.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu. Maksu voi olla enintään 85 % hoidossa olevan kuukausitulosta. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavalle on jätettävä käyttövaroiksi vähintään 15 prosenttia nettotuloista, kuitenkin vähintään 110 euroa kuukaudessa. Palvelusta perittävä maksu saa olla kuitenkin enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 42,5 % edellä mainituin perustein yhteenlasketuista kuukausituloista. Laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön tulee kuitenkin jäädä vähintään 110 euroa kuukaudessa. Jos molemmat puoliset ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, molemmille määräytyy oma maksu.

Maksukykyä määriteltäessä huomioon otetaan Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) ja -asetuksesta (912/1992).

Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi.

3.5.1 Lyhytaikainen laitoshoito

Päihdepalveluiden lyhytaikaisen laitoshoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksen 12 §:n mukaan. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta ja ylläpidosta voidaan periä 30,40 € hoitopäivältä. Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta saa periä enintään 22,50 € hoitopäivältä. Kunta perii maksun.

4. VAMMAISLAKIEN PERUSTEELLA JÄRJESTETTÄVÄT PALVELUT

Vammaisten henkilöiden palvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaan. Jos sosiaalihuoltolain tai muun lain mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai sopivia, palvelut järjestetään vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaan (380/1987, 759/1987) Laissa vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla vamman tai sairauden johdosta on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista. Tulkkauspalvelusta säädetään vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelulaissa (133/2010).

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) säädetään erityishuollon järjestämisestä, ohjauksesta ja valvonnasta. Erityishuoltoa annetaan henkilölle, jonka kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden tai vamman vuoksi. Lisäksi edellytetään, että henkilö ei voi saada riittäviä tai sopivia palveluja ensisijaisesti sosiaalihuoltolain tai toissijaisesti vammaispalvelulain tai muiden erityislakien perusteella

Lisää tietoa [Vammaispalvelujen käsikirjasta](#).

Vammaispalvelulait uudistuvat

Vammaispalvelulainsäädännön uudistaminen on käynnistynyt. Uusi laki sisältäisi säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Samalla nykyinen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki kumottaisiin. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2022. Laki tulisi voimaan 1.1.2023.

Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on, että vammaisten henkilöiden yksilölliset tarpeet otetaan jatkossa paremmin huomioon.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos järjestävät kevään 2021 aikana kuulemistilaisuuksia vammaispalvelulainsäädännön uudistamiseen liittyen. Kuulemisen tausta-aineistona käytetään rauennutta hallituksen esitystä [HE 159/2018 vp](#) vammaispalvelulainsäädännön uudistamiseksi.

Kotihoidon ja kotihoidon tukipalveluiden sekä tehostetun palveluasumisen palvelut ovat vammaisille ja kehitysvammaisille henkilöille maksuttomia, jos kyseisten palveluiden tarve johtuu nimenomaan heidän vammastaan. Maksuttomuus siis edellyttää, että kotihoito ja/tai tukipalvelu sisältyy hänen vammaispalvelulain mukaiseen palveluasumispäätökseen tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla tehtyyn päätökseen.

Valmistelutyö vammaislakien perusteella järjestettävien palvelujen asiakasmaksujen ja niiden kriteerien saamiseksi yhteneväisemmäksi Etelä-Pohjanmaalla jatkuu syksyllä 2021.

5. LASTENSUOJELULAIN PERUSTEELLA JÄRJESTETTÄVÄT PALVELUT

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen liittyvillä toimilla ehkäistään varsinaisen lastensuojelun tarvetta. Ehkäisevällä lastensuojelulla tarjotaan apua ja tukea riittävän varhain, jolloin ehkäistään ongelmien syntymistä tai pahenemista. Tärkeä tehtävä ehkäisevän työn toteuttamisessa on neuvolalla, päivähoidolla ja koululla. Lastensuojelusta on säädetty lastensuojelulaissa (2007/417).

Lastensuojelulla on tarkoitus turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Ehkäisevä lastensuojelu ja varhainen tuki ovat ensisijaisen tärkeitä.

- [Lastensuojelun käsikirja](#)

Lastensuojelumaksut koskevat lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestettyä perhehoitoa ja laitoshoidoa sekä asumispalvelua. Maksuja peritään lastensuojelulain (2007/417) 19 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 § ja asetuksen 20 §:n mukaisesti.

Perittävät maksut tarkistetaan vuosittain. Maksu voidaan tarkistaa myös asianosaisten maksukyvyyn tai olosuhteiden muuttuessa kesken vuotta.

Valmistelutyö Lastensuojelulain perusteella järjestettävien palvelujen asiakasmaksujen ja niiden kriteerien saamiseksi yhteneväisemmäksi Etelä-Pohjanmaalla jatkuu syksyllä 2021.

6. TERVEYDENHUOLLON PALVELUISTA PERITTÄVÄT ASIAKASMAKSUT

Kunnallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksuista säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992). Laki määrittää maksuttomat sosiaalipalvelut ja terveyspalvelut. Lisäksi asetuksella (912/1992) voidaan säätää maksukykyyn tai muuhun syyhyn perustuvasta maksuttomuudesta. Asetuksella voidaan säätää myös palvelusta perittävän maksun enimmäismäärästä sekä tarkistamisesta indeksin muutoksen mukaisesti. Luvussa 6.1. on koottu Etelä-Pohjanmaan terveydenhuollon asiakasmaksut.

Lain mukaan asiakkaalle on annettava maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku, johon on liitettävä oikaisuvaatimusohje. Jos maksusta tehdään päätös, niin siihen on liitettävä oikaisuvaatimusohje. Asetuksella säädetyt maksujen euromäärät ovat enimmäismääriä. Kunta voi päättää periä säädettyjä pienempiä asiakasmaksuja tai antaa palvelun maksutta. Perittävä maksu voi olla kuitenkin enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Käyttämättä tai peruuttamatta jätetystä asiakkaan varaamasta terveyskeskuksen lääkärin, suun ja hampaiden tutkimuksen ja hoidon sekä erikoissairaanhoidon avohoidon vastaanottoajasta voidaan periä enintään asetuksella säädettävä maksu.

1.7.2021 voimaan tuleva laki sallii maksun perimisen myös muutoin maksuttomista peruuttamattomista ajoista. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä ajasta ei peritä palvelumaksua jos varattu vastaanottoaika perutaan virka-aikana vähintään kaksi (2) arkipäivää ennen vastaanottoa. Muussa tapauksessa ko. palvelumaksu peritään. Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävää maksua ei saa kuitenkaan periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

Etäpalvelusta joka vastaa sisällöllisesti perinteistä henkilökohtaiseen käyntiin perustuvaa hoito- tai palvelukontaktia voidaan periä sama maksu kuin henkilökohtaisesta käynnistä.

Kotona annettavien palvelujen maksut ovat kotihoidon ja palveluasumisen maksutaksassa. Henkilöiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus tai veteraanitunnus, ei peritä terveyskeskusmaksua.

Maksuttomat terveyspalvelut 1.7.2021 lähtien ([1201/2020 5§](#))

- 1) terveydenhuoltolain (1326/2010) 13-17 §:n, 19 §:n 1 kohdan sekä 24, 27 ja 29 §:n perusteella järjestetyt perusterveydenhuollon palvelut sekä hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet
- 2) 18 vuotta täyttäneeltä terveydenhuoltolain 16 §:n nojalla järjestetyistä palveluista, terveydenhuoltolain 27 §:n perusteella järjestetyistä avosairaanhoidon palveluista eikä sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kättilön vastaanotosta;
- 3) poliklinikan antama tutkimus ja hoito alle 18-vuotiaalle henkilölle;
- 4) naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (SopS 53/2015) 25 artiklassa tarkoitettujen seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten tarjoamat palvelut;
- 5) päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta

Suun terveydenhuolto	JIKKY	Järvi-Pohjanmaa	Kaksineuvoinen	KuusSote	Lapua	LLKY	Seinäjoki
perusmaksu, suuhygienisti	10,20	10,20	10,20	10,20	10,20	10,20	10,2
perusmaksu, hammaslääkäri	13,10	13,10	13,10	13,10	13,10	13,10	12,00
perusmaksu, erikoishammaslääkäri	19,20	19,20	19,20	19,20	19,20	19,20	19,2
Tarkastus	19,10 -38,00						
Ehkäisevä hoito: SC-ryhmä		8,40	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40
Tarkastus Suppea				8,40			
Tarkastus Perus				18,90			
Tarkastus Laaja				18,90			
Tutkimukset käyntikerralla			8,40-37,50				
hammaskuva	8,50	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40
panoraamaröntgen	19,10	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	18,9

Maksu tutkimuksesta ja hoidosta							
Vaativuusluokka 0-2		8,40		8,40	8,40	8,40	8,40
Vaativuusluokka 3-4		18,90		18,90	18,90	18,90	18,90
Vaativuusluokka 5-7		37,50		37,50	37,50	37,50	37,50
Vaativuusluokka 8-10		54,90		54,90	54,90	54,90	54,90
Vaativuusluokka 11-		77		77	77	77	77

	JIKKY	Järvi-Pohjanmaa	Kaksineuvoinen	KuusSote	Lapua	LLKY	Seinäjoki
proteesin pohjaus		54,90		54,90	54,90	54,90	54,90
proteesin korjaus		37,50		37,50	37,50	37,50	37,50
hammasproteettiset korjaustoimenpiteet			37,50-54,90 € + tekniset kulut	37,50- 54,90 € + tekniset kulut			
akryyliosa- ja kokoproteesi	185,80 € + Laboratorio maksu	183,50	183,50 € + tekniset kulut	183,50 € + tekniset kulut	183,50	183,50	183,50
kruunut ja sillat hampaalta		183,50	183,50 € + tekniset kulut	183,50 € + tekniset kulut	183,50	183,50	183,50
rankaproteesi	225,50 € + Laboratorio maksu	222,70		222,70+ tekniset kulut	222,70	222,70	222,70
osaproteesit			183,50-222,70 € + tekniset kulut	183,50- 222,70 € + tekniset kulut			
Paikkaus/täyte	19,10 - 55,60			18,90- 54,90			
yhden pinnan täyte			18,90	18,90			
kahden tai kolmen pinnan täyte			37,50	37,50			
Paikkaus/lisätoimenpiteet	8,50 - 19,10						
paikkaushoidon tukitoimenpiteet			8,40-37,50	8,40-37,50			
suun ulkopuolella valmistetut täytteet			54,90-77,00	37,50- 77,00			
terä tai kruunu			54,90	54,90			
Juurihoito ensiapuluonteinen avaus				18,90			

Juurihoito juuren avaus	19,10 - 55,60			18,90-54,90			
hampaan juurikanavien lääkehoito, avaus ja laajennus			18,90-54,90				
Juuritäytteet	19,10-55,60						
hampaan juuren täyttö			18,90-54,90	18,90-37,50			
Juurihoito, Lääkkeenvaihto	19,10			18,90			
Poisto + puudutus	38						
Puudutus				8,40			
Puudutus leukaneljännestä kohti			8,40	8,40			
Vaativa poisto + puudutus	55,60						
hampaan poisto			18,90-37,00	18,90-54,90			
hampaan poistoleikkaus			54,90-77,00	54,90-77,00			
muut suukirurgiset toimenpiteet			8,40-77,00	8,40-77,00			
Hammaskivenpoisto	8,50 - 54,90			8,40-77,00			
parodontologinen hoito			8,40-77,00	8,40-77,00			
Oikomishoidon toimenpiteet			8,40-54,90	8,40-54,90			
Terveyskeskuksen järjestämä erikoissairaanhoito			41,20	41,20			
parentafysiologinen hoitokäynti			8,40-37,50	8,40-37,50			
parentakisko			54,90+ tekniset kulut noin 260	54,90+ tekniset kulut			
	JIKKY	Järvi-Pohjanmaa	Kaksineuvoinen	KuusSote	Lapua	LLKY	Seinäjoki

Fysioterapia	JIKKY	Järvi-Pohjanmaa	Kaksineuvoinen	KuusSote	Lapua	LLKY	Seinäjoki
Fysioterapia yksilökäynti	11,40	11,40	11,40	11,40	11,40	11,40	
fysioterapia ryhmäkäynti 1-3 käyntiä						9	
fysioterapia ryhmäkäynti 4-6 käyntiä						18	
fysioterapia ryhmäkäynti 7 tai useampi käynti					24,00	27	
omatoiminen kuntosalimaksu 3 kk						12	12
kevennetty kuntosali TULE-potilaille					15,00		
Tule-ryhmät/6x							16,00
vesiterapia (ryhmä) 15x/kausi							45,00
vesiterapia (Ryhmä) 10x/kausi							32,00
Ryhmä muut/15x							32,00
Ryhmä muut/10x							24,00
Ryhmä muut /8x							20,00
Kotikäyntimaksu	12,00						
Toimintaterapia							11,40
Kuntoutushoidon maksu		16,90			16,90	16,90	
Sarjahoidon maksu		11,40		11,40	11,40	11,40	11,40
Jalkahoitaja	26/kerta			11,40	26,00		10,20

Lyhytaikainen laitoshoido	JIKKY	Järvi-Pohjanmaa	Kaksineuvoinen	KuusSote	Lapua	LLKY	Seinäjoki
hoitopäivämaksu	48,90	48,90	48,90	48,90	48,90	48,90	48,90
hoitopäivämaksu maksukaton ylityttyä	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50
psykiatrian hoitopäivämaksu		22,50				22,50	
Päivä- ja yöhoidon maksu (päiväsairaala- maksu) 1 käynti						12	
Päivä- ja yöhoidon maksu, kaksi tai useampi käyntiä						22,50	
Päivä- tai yöhoito	22,50	22,50		22,50	22,50		22,50
Hoitomaksu omaishoitajan vapaan ajalta	11,40	11,40		11,40			
Kotisairaalamaksu, 1 käynti			12,00			12	
Kotisairaala, enintään 2 x vrk				11,40			
Kotisairaalamaksu, kaksi tai useampi käyntiä			22,00/ kolme tai enemmän 36			22,50	
Kotisairaala							12,00
Kotisairaala, lääkäri					18,90		
Kotisairaala, muut henkilö					12,00		
Tilapäinen kotihoito/lääkäri	18,90		18,90	18,90	18,90	18,90	18,90
Tilapäinen kotihoito/hoitaja	12,00		12,00	12,00	12,00	12,00	
etäyhteyspalveluna tarjottava tilapäinen käynti (max 2 kk)					12,00 /viikko		
KSH/lääkäri		18,90					
muu henkilö		12,00					12 (Isokyrö)

